

הכיפה באה אל הכפיה



בקול שירה, כחיי שני מדריכי-מורים צעירי רים. תלמידי בית-הספר הקיפו מיד את הכיפה, התערבבו ביניהם עד כי לעומד מן הצד היה בלתי-אפשרי להבחין מי הוא יהודי ומי ערבי. זהויה לפי שפת הדיבור גם הוא לא יכול היה להועיל, כיוון ששני הצדדים דיברו עברית והתבדל בשפה כמעט ולא ניתן להבחנה.

היתה הפסקה בין שיעור לשיעור, שאחריה נכנסו הנערים לאחת הכתות והמדריך רפי אילן (30), כיפה סרוגה על ראשו, תפס למספר דקות את מקומו של המורה הערבי והעביר שיעור בגיאוגרפיה. הוא ניסה להסביר ל-34 תלמידי כיתה ח' מיד עיר בירה, ולפי איזה שיקולים קובעת מדינה איזו עיר תהיה בירתה.

רפי סיפר, כי הקבינה יציעת לאו דחוק לפי גדלה של העיר, כי אם נבחרת העיר המרכזית ביותר. כמו בישראל, שלא תלאיב הגדולה היא הבירה, אלא ירושלים שהיא המרכזית ביותר. הפסיקו בקריאת-כינויים ה' תלמיד אחד עבדול רחים (13): "אבל ירושלים היא לא מרכזית." פניהם של המנהל עבד אל-ג'אבר לאפי והמורים נתכרכמו; וכי הציל את המצב בהשיבו מהר: "אבל היא היתה פעם מרכזית" ובעברו מיד לנושא אחר.

★ ★ ★

ביקור ריבית

חלק המוצלח ביותר של הביקור החל עם תום הלימודים. בני גרעין עציון מצאו כל אחד חבר לפי רוחו מבין הנערים הערביים, התפזרו אתם לבתיהם

באחד מימי השבוע שעבר שידר קול ישראל הודעה על ביקור, שעומדים לערוך תלמידי בית-הספר התיכון של קיבוץ עין-צורים בכפר הערבי תמרה, בגליל התחתון. מורי ומנהלי בית-הספר הגדול (למעלה מ-1000 תלמידים, מתוכם 240 בנות) בכפר לא ידעו, עוד ביום הפגישה, את מי בדיוק הם עומדים לארח ומה מבקשים האורחים הלא מוזמנים. הם רק סיפרו, כי ימים מספר קודם לכן התקשר איתם כמאל מנצור, איש כפר עוספיה הרריו, שהוא כיום עובד מינהל ההסברה במחוז הצפון, והודיע להם כי תלמידים יהודים יבואו לבקר בכפר. 5000 אנשי המקום לא התרגשו ביותר מן העובדה, וילדי בית-הספר לא נהגו אף משעה אחת של חופש בגלל המאורע.

בשעות הבוקר של אותו יום, הגיע לכפר פטרון הפגישה, הסביר כיצד יוזמה: בעין-צורים מתחנך גרעין-נוער, שחניכיו הם כיום כיתה י"א. לקראת סיום לימודיהם במשק, ערכו סמינר בימין אורד, מוקדש לבעיות קיבוץ, הלכה ואורחות. הנושא העיקרי בפרק האורחות היה מיעוטים. הם פנו, איפוא, אל מינהל ההסברה, בבקשה לאפשר להם לעמוד מקרוב על דרכי חייהם של הכפריים הערביים. כמאל מנצור נענה ברצון, הציע להביא את כל תלמידי הסמינר לכפר תמרה, למשך יום תמים. להניח להם להיפגש ולבלות עם בני הנוער הערבי במקום.

★ ★ ★

רפי ועיר הבירה

בצהריים הגיעה מכונית-המשא עם ה' אורחים, 15 בנים ו-12 בנות. הם באו

בעצמם, לא רצה אפרים איגליקי (16) לסעוט את הצי"פס נוסח תמרה, אך זזה לא יפה לטרב להם, אחר, וזלל מלוא הכף. הצעירים המבקרים בכפר, הצטיינו במידה רבה של טאקט והקפידו על שמירת נימוסי-המקום.

שעם וריח

כה חשובה להצלחת המפגש, נעלמה. חתני השמחה, בני גרעין עציון, אבדו בתוך הה' מון הרב ואילו תלמידי תמרה הפכה סטטיס' טים לצילומי העתונאים. ראש המועצה, מנהל בית-הספר ואיש מינהל ההסברה אמרו דברים גדולים על אחת העמים שיכולה וצריכה לשרור בין יהודים וערבים, על העזרה הרבה שקיבלו הכפרים הערביים מידי הממשלה, על הזכות לחיות בארץ דימוק' רטית. הארץ הדימוקרטית היחידה באזור. איש לא האזין עוד. הילדים שסובבו שעות ארוכות בידיים שלובות, עמדו כל אחד בחלק אחר של רחבת בית-הספר. בקרב חבר המורים הצעיר מילמל אותה שעה המורה סמון פראג' נור: "בטח שיש דימוק' רטית, אנחנו אומרים מה שאנחנו רוצים והם עושים אחר כך מה שהם רוצים".

שברובם בנויים אבן, מיעוטם חימר. הצעיר רים והצעירות העבריים גילו חוש התמצאות מפליא ומידת טקט בלתי רגילה. עד מהרה אפשר היה לראות זוגות-זוגות של האורחים והמארחים, הולכים שלובי ידיים ומותניים כידידים מימים יממה.

הם נכנסו לבתים, ביקרו במוסדות הכפר, לא גרמו, אף לא במקום אחד מן המקומות לאי-נועימויות. הם ידעו לאן מותר ולאן אסור להיכנס, חלצו את נעליהם כאשר נכנסו לבקר במסגד. יצחק בן עמי (17) ואפרים איגליקי (16) אף ניסו כוחם באפיית פיתות, וזכו לצחוק של ביטול מצד הגשמים שחוו במפלתם ליד התנור המפויח.

בשעה שהכל חייכו ונראו מרוצים מאוירת האידיליה ששררה בכפר, סיפר מזכירה ה' צעיר של המועצה לוטפי דיאב (35), בחוג מצומצם יותר של אורחים: "זה מצחיק שבאים לבקר אותנו דחוק מהנגב, בעוד ש' השכנים הקרובים אלינו יותר אינם עושים זאת. לנו יש מועצה מקומית וגם לשכנים היהודים שלנו יש מועצה, אבל אין שום קשר בין שתי המועצות. הם בכלל לא יודעים עלינו עדיין כלום. טוב יותר היה לו הביאו איתם האורחים את השכנים הערביים שלהם מהנגב, ואנחנו היינו באים לשם עם שכנינו היהודים."

נערי עציון החליפו כתובות עם ידידיהם החדשים ושני הצדדים נראו מבסוטים ונר' גשים ביותר מכל הענין. כמאל מנצור, שביקר בכפר בבוקר וחזר מיד למטה בחיפה, שב לתמרה בשעות הערב, כאשר הכל היה מוכן למסיבת הסיום של המפגש. אחריו גרר קבוצה של עתונאים.

★ ★ ★

הדימוקרטית היחידה באזור

ה' עתונאים תפשו את מקומותיהם ליד שולחן הכבוד, קיבלו את הילדים הער' ביים לראיון לפי התור, כמו במרפאה. מכר' נת ההסברה הרשמית נכנסה לפעולה. הטבעיות, שאיפיינה את המפגש בכל השעות שקדמו לבוא האורחים ואשר היתה



רפי אילן, המורה הצעיר לגיאוגרפיה מעין צורים, ניסה להעביר שיעור ברמה רגילה של כיתה ו', לא קיבל סום תשובה. הוא זכה להשתתפות ערה של הנערים בשעור, לאחר שעבר לספר על מוצאם של הפליטים.

מורה אורח



יצחק בן-עמי (17) ניסה את כוחו ברדיית הפיתות מן הת' נור המפויח, זכה לצחוק של ביטול מצד הנשים הער' ביות, בגלל תנועותיו המצויקות. הן מבענות מלאכה זו בקלות ובמהירות המפליאה כל עין.

פיתות בתנור